

Nr B 10

Av herr Cassel m. fl., *angående värdering vid beskattningen av varulager.*

Enligt den utformning av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen som tillkom efter beslut av 1955 års riksdag skall varulager vid beskattningsårets utgång icke upptagas till lägre belopp än 40 % av lagrets anskaffningsvärde eller, därest återanskaffningsvärdet å balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. På grund av särskilda övergångsbestämmelser skall emellertid — såvitt angår de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställs åren 1958 och 1959 — varulagret upptagas till 30 % av lagrets värde. Fr. o. m. det beskattningsår för vilket taxering verkställs året 1960 skall varulagret upptagas till minst 40 %.

En uppskrivning av varulagret från nu gällande 30 till 40 % skulle innebära att beskattningen i icke ringa utsträckning får retroaktiv karaktär. Det kan visserligen anföras, att man vid en fix nedre gräns alltid måste räkna med en successiv beskattning av framdeles uppkommande orealiserade värdestegringsvinster å företagens lager. Om man emellertid samtidigt med denna successiva beskattning av vinster, som enligt ett företagsekonomiskt betraktelsesätt är av klart fiktiv natur, retroaktivt uttager skatt å under en följd av år kumulerade orealiserade värdestegringsvinster, vilka icke har något samband med verkställda affärstransaktioner och vilka uppkommit vid ett tillämpande av värderingsregler som varit lagligt tillåtna, ter sig verkningarna särskilt stötande. Ett visst lager, s. k. normallager, är i förevarande avseende att jämföras med en anläggningstillgång. Lika litet som man inkomstbeskattar t. ex. en på grund av penningvärdeförsämring under en följd av år uppkommen nominell orealiserad värdestegring å en anläggningstillgång, lika litet finner vi en beskattning av sådan värdestegring å företagens med anläggningstillgångar likställda normallager vara motiverad.

Redan dessa principiella synpunkter gör det enligt vår mening angeläget att varulagren icke behöver ytterligare skrivas upp utöver den nivå som för närvarande gäller. Därtill kommer speciella skäl med hänsyn till nuvarande konjunkturen. Den pågående inflationen jämte den skärpning av företagsbeskattningen som likaledes genomfördes 1955 har lett till en synnerligen hög kostnadsnivå för våra företag. Särskilt kännbart har detta varit för exportföretagen, vilka måste sätta sina priser med hänsynstagande till utländska konkurrenter och efter hand fått allt svårare att ta ut priser som kunnat täcka de ökade omkostnaderna. Därmed har följt en minskad av-

sättning för dem och därmed också en framtvingen minskad produktion. En väsentlig del av de speciella sysselsättningssvårigheter som under innevarande år förekommit har sin grund i detta.

Såsom framhållits i statsverksproposition B är det läge som härigenom uppkommit bekymmersamt. Enligt vår mening finns det anledning att ompröva det beslut som fattades 1955. Att ytterligare belasta bl. a. exportföretagen med ökade skatter för en uppskrivning av varulagret från 30 till 40 % av anskaffningsvärdet skulle ytterligare försvåra företagens möjligheter att hålla produktionen uppe och därmed även sysselsättningen. Vi finner det därför angeläget att någon uppskrivning utöver 30 % icke framtvingas.

Vi vill också framhålla, att en utebliven uppskrivning av varulagervärdet skulle kunna få stor betydelse även för den mindre företagsamheten, vilken för närvarande arbetar under synnerligen svåra villkor.

Under återopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen, att det lägsta värde till vilket varulager vid beskattningsårets utgång må upptagas skall fastställas till 30 procent av lagrets anskaffningsvärde eller, därest återanskaffningsvärdet å balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig författningsändring.

Stockholm den 19 juni 1958

Rolf Eliasson

Eric Nilsson

i Svalöv

Carl-Wilh. Lothigi

A. de Jonge

Gösta Darlin

Einar Setterberg

Leif Cassel

Gösta Bohman

Tage Magnusson

Carl Östlund